

**BÖLGE DARE MAHKEMESİ KARARLARI ARASINDAKİ AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ
STEMİ HAKKINDA KARAR**

I-AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ

STEMİNDE BULUNAN : İstanbul Bölge Daire Mahkemesi Başkanlar Kurulu

II- STEMİN ÖZETİ : İstanbul Bölge Daire Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin 12/12/2019 tarih ve E:2019/3371, K:2019/3094 sayılı kararı ile İstanbul Bölge Daire Mahkemesi 3. Vergi Dava Dairesinin 10/03/2020 tarih ve E:2019/3493, K:2020/513 sayılı kararları arasındaki aykırılığın 2576 sayılı Bölge Daire Mahkemeleri, Daire Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3/C maddesinin (4) numaralı fıkrasının (c) i ile ilgili bendi uyarınca giderilmesi, İstanbul Bölge Daire Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 15/09/2020 tarih ve E:2020/129, K:2020/129 sayılı kararıyla istenmiştir.

**III-AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ STEMİNİ KONUSU BÖLGE DARE MAHKEMESİ
KARARLARI:**

A- İstanbul Bölge Daire Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin E:2019/3371 sayılı dosyasına konu yargılama süreci:

Dava konusu istemin özeti: Davacının iş akdinin işverenle karılıklı olarak imzalanan ikale sözleşmesi ile feshi sonucu 34.663,33 TL ek tazminat ve 7.980,78 TL ihbar tazminatı adı altında ödenen toplam 42.644,11 TL üzerinden kesinti yapılarak vergi dairesine yatırılan gelir (stopaj) vergisinin iadesi istemiyle yapılan düzeltme ikayet başvurusunun reddine ilişkin 02/04/2019 tarih ve 50347 sayılı Gelir dairesi Başkanlığı ile ilminin iptali ve kesilen tutarın tahsil tarihinden itibaren işleyecek tecil faiziyle birlikte iadesi istemiyle dava açılmıştır.

İstanbul 12. Vergi Mahkemesinin 30/09/2019 tarih ve E:2019/1043, K:2019/1796 sayılı kararı:

Davalı tarafından, davanın süresinde açılmadığı ileri sürülmüştür.

Devletin, işlemlerinde, bireylerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuru sürelerini belirtmek zorunda olduğunu öngören Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasının, ayrı bir yasal düzenlemenin varlığını gerektirmeyen, doğrudan uygulanabilir nitelik taşımasından dolayı yasama, yürütme ve yargı organlarının, idare makamlarının ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının işlemlerinde, bu işlemlere karşı başvurulacak idari veya yargı mercileri ve kanun yolları ile sürelerini belirtmesi zorunludur.

Dava konusu işlemden, bu işleme karşı başvurulacak yargı mercii ile başvuru süresinin gösterilmediği saptanmaktadır. Bu durum, son derece karışık olan mevzuat

T.C.
DANI TAY
VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2020/11
Karar No : 2021/1

kararında bireylerin yargı yeri ve idari makamlar önünde haklarını sonuna kadar arayabilmelerini olanaklı kılmak amacıyla öngörülen zorunluluğa aykırı ve dolayısıyla Anayasanın 36. maddesinde öngörülen hak arama hürriyetini sınırlayıcı bir sonuç doğurmuş ve Anayasanın temel hak ve hürriyetlerin korunmasını düzenleyen 40. maddesine açıkça aykırılık yaratmıştır.

Ba vurulacak yargı mercii ile başvuru süresi gösterilmeyen dava konusu ile ilgili yazılı bildirim süreyi başlatmayacağı için davanın süresinde açılmadığından söz edilemeyecektir.

Mahkeme bu gerekçeyle davanın süresinde olduğu hususuna hükmetmiş ve işin esasını inceleyerek dava konusu ile ilgili lemin, ek tazminat adı altında ödenen tutar üzerinden yapılan gelir vergisi kesintisine isabet eden kısmı yönünden iptaline ve bu tutar üzerinden kesilen gelir (stopaj) vergisinin tahsil tarihinden itibaren hesaplanacak tecil faizi ile birlikte davacıya iadesine, ihbar tazminatına ilişkin kısmı yönünden ise davanın reddine karar vermiştir.

Davalının istinaf istemini inceleyen İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin 12/12/2019 tarih ve E:2019/3371, K:2019/3094 sayılı kararı:

Vergi Dava Dairesi, davalı tarafından istinaf dilekçesinde ileri sürülen iddiaların kararın kabule ilişkin hüküm fıkrasının kaldırılmasını gerektirecek nitelikte olmadığını gerekçesiyle başvuruyu kesin olarak reddetmiştir.

B- İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 3. Vergi Dava Dairesinin E:2019/3493 sayılı dosyasına konu yargılama süreci:

Dava konusu istemin özeti: Davacının iş akdinin işverenle karılıklı olarak imzalanan ikale sözleşmesi ile feshi sonucu 29.717,28 TL ikale ödemesi ve 15.534,72 TL ihbar tazminatı adı altında ödenen toplam 45.252,54 TL üzerinden kesinti yapılarak vergi dairesine yatırılan gelir (stopaj) vergisinin iadesi istemiyle yapılan düzeltme-ikayet başvurusunun reddine ilişkin Gelir dairesi Başkanlığı ile leminin iptali ve kesilen tutarın yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle dava açılmıştır.

İstanbul 14. Vergi Mahkemesinin 16/10/2019 tarih ve E:2019/953, K:2019/1786 sayılı kararı:

Vergi Mahkemesi, işin esasını inceleyerek dava konusu ile ilgili lemin, ikale ödemesi adı altında ödenen tutar üzerinden yapılan gelir vergisi kesintisine isabet eden kısmı yönünden iptaline ve bu tutar üzerinden kesilen gelir (stopaj) vergisinin tahsil tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte davacıya iadesine, ihbar tazminatına ilişkin kısmı yönünden ise davanın reddine karar vermiştir.

Davalının istinaf istemini inceleyen İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 3. Vergi Dava Dairesinin 10/03/2020 tarih ve E:2019/3493, K:2020/513 sayılı kararı:

Davacı tarafından, 05/03/2019 tarihinde yapılan ikayet başvurusuna cevap verilmemek suretiyle tesis edilen zımnen ret işlemi üzerine 22/05/2019 tarihinde dava açıldığı ileri sürülmüştür.

T.C.
DANI TAY
VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2020/11
Karar No : 2021/1

Davalı tarafından dosyaya ibraz edilen savunma dilekçesinde ise, davacının ba vurusu üzerine cevaben düzenlenen 31/03/2019 tarih 48940 sayılı yazının tebli edildi i belirtilmi tir.

31/12/2019 tarihli ara kararı ile savunma dilekçesinde belirtilen 31/03/2019 tarih 48940 sayılı yazının tebli ine ili kin bilgi ve belgelerin dosyaya ibrazı istenilmi tir.

Ara kararına cevaben ibraz edilen bilgi belgelerin incelenmesinden, 31/03/2019 tarih ve 48940 sayılı cevap yazısının 05/04/2019 tarihinde tebli edildi i görülmü tür.

Dava konusu i leme kar ı otuz günlük yasal dava açma süresi içerisinde yani en geç 06/05/2019 (pazar gününü takip eden ilk i günü) tarihinde dava açılması gerekirken, davanın süresinden sonra 22/05/2019 tarihinde açıldı ı görülmektedir.

Bu durumda dava açma süresi geçtikten sonra açılan i bu davanın süre a ımı nedeniyle reddi gerekirken davanın kabulüne karar veren Vergi Mahkemesi kararının kaldırılması gerekti i sonucuna varılmı tir.

Vergi Dava Dairesi, bu gerekçeyle Vergi Mahkemesi kararını kaldırarak davanın süre a ımı nedeniyle reddine kesin olarak karar vermi tir.

IV- STANBUL BÖLGE DARE MAHKEMESİ BA KANLAR KURULUNUN GÖRÜ Ü:

Ba kanlar Kurulu tarafından, aykırılı ın stanbul Bölge dare Mahkemesi 2. Vergi Dava Dairesinin 12/12/2019 tarih ve E:2019/3371, K:2019/3094 sayılı kararı do rultusunda giderilmesine oybirli iyle karar verilmi tir.

V- NCELEME VE GEREKÇE

MADD OLAY:

Bölge idare mahkemesi kararları arasındaki aykırılı ın giderilmesi istemiyle ilgili kararlara konu olaylarda, davacının i akdinin i verenle kar ılıklı olarak imzalanan ikale sözleşmesi ile feshi sonucu ek tazminat (ikale ödemesi) ve ihbar tazminatı adı altında ödenen mebla ı üzerinden kesinti yapılarak vergi dairesine yatırılan gelir (stopaj) vergisinin iadesi istemiyle yapılan düzeltme ikayet ba vurusunun reddine ili kin i lemin iptali ve kesilen tutarın yasal/tecil faiziyle birlikte iadesi istemiyle dava açılmı tir.

Aykırılı ın giderilmesi istemine konu olan husus, düzeltme- ikayet ba vurusunun reddine ili kin i lemde hangi kanun yollarına, hangi mercilere ba vurulaca ı ve ba vuru sürelerinin belirtilmemi olması halinde tebli in dava açma süresini ba latıp ba latmayaca ına ili kindir.

LG L MEVZUAT:

1- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Anayasa'nın ba layıcılı ı ve üstünlü ü" ba lıklı 11. maddesi:

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz."

2- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesi:

"Herkes, me ru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz."

3- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40. maddesinin 4709 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle eklenen ikinci fıkrası:

"Devlet, i lemlerinde, ilgili ki ilerinin hangi kanun yolları ve mercilere ba vuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır."

HUKUK DE ERLENDİRME:

Anayasa'nın "Temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40. maddesine, 4709 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle eklenen ikinci fıkranın gerekçesinde, de i ikli in, bireylerin yargı ya da idari makamlar önünde sonuna kadar haklarını arayabilmelerine kolaylık ve imkan sa lanması amacıyla ve son derece da nık mevzuat kar ısında kanun yolu, mercii ve sürelerin belirtilmesinin hak arama ve hak ve hürriyetlerin korunması açısından zorunluluk haline gelmesi nedeniyle yapıldı ına de inilmi tir.

Yukarıda anılan Anayasal düzenlemeler ve de inilen gerekçenin de erlendirilmesinden, Devletin, kurumları vasıtasıyla tesis edilen her türlü i lemlerinde, bu i lemlere kar ı ba vurulacak yargı yeri veya idari makamlar ile ba vuru süresinin gösterilmesinin Anayasal zorunluluk haline getirildi i anla ılmakta, Anayasa'nın ba layıcılı ı kar ısında, bu zorunlulu a yasama, yürütme ve yargı organlarının, idare makamlarının ve di er kamu kurum ve kuruluş larının uymakla yükümlü oldukları sonucuna ula ılmaktadır.

Bu ba lamda Devletin bir kurumu olan vergi idaresinin de tesis etti i idari i lemlerde, i leme kar ı ba vurulacak kanun yolunu, idari mercii ve ba vuru süresini göstermesi gerekmekte olup bu gereklilik, ilgili makamların takdirinde olmayıp en üst hukuki norm olan Anayasa'nın ba layıcılı ının zorunlu bir sonucudur.

Di er yünden, uygulama yasalarında bu zorunlulu u öngören bir düzenleme bulunmayan durumlarda, Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasının, do rudan uygulanabilirli i sorunu yönünden de de erlendirme yapılması gereklidir. Anayasa kuralları, kural olarak do rudan uygulanacak hükümlerden olmayıp yasalarda gerekli düzenlemeler yapılarak ya ama geçirilirler. Ancak ö retide ve Anayasa Mahkemesi'nin kimi kararlarında, yürürlü e konulması gereken yasal düzenlemede yer verilmesi gereken konuların Anayasa metninde açıkça kurala ba landı ı durumlarda, bir özel yasa ya da yürürlükteki yasalarda uygun de i iklik yapılması gerekmeksizin Anayasa hükümlerinin do rudan uygulanaca ı

T.C.
DANI TAY
VERG DAVA DA RELER KURULU
Esas No : 2020/11
Karar No : 2021/1

kabul edilmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi, 28/12/2004 tarih ve E:2004/84, K:2004/124 sayılı kararında, Anayasanın 40. maddesinin ikinci fıkrasının, do rudan uygulanır nitelik ta ıdı nı kabul etmi tir.

Tüm bu hususların de erlendirilmesinden, Devletin i lemlerinde, bireylerin hangi kanun yolları ve mercilere ba vuraca nı ve sürelerini belirtmek zorunda oldu unu öngören Anayasanın 40. maddesinin ikinci fıkrasının, ayrı bir yasal düzenlemenin varlı nı gerektirmeyen, do rudan uygulanabilir nitelik ta ımasından dolayı yasama, yürütme ve yargı organlarının, idare makamlarının ve di er kamu kurum ve kurulu larının i lemlerinde, bu i lemlere kar ı ba vurulacak idari veya yargı mercileri ve kanun yolları ile sürelerini belirtmesinin zorunlu oldu u sonucuna ula ılmaktadır. Aksi bir durumun varlı ı Anayasanın temel hak ve hürriyetlerin korunmasını düzenleyen 40. maddesine açıkça aykırılık te kil edecektir.

Bu nedenle, idari makamlarca tesis edilen; hangi kanun yollarına, hangi mercilere ba vurulaca ı hususu ve ba vuru süreleri belirtilmemi olan i lemlerde tebli ile dava açma süresi ba lamayacak olup bu ekilde tesis edilen i lemlere kar ı açılacak davalarda davanın süresinde açılmadı ından söz edilemeyecektir.

VI-SONUÇ:

Açıklanan hukuksal nedenler ve gerekçeyle aykırılı ın, uyu mazlık konusu i lemlerde hangi kanun yolları ve mercilere ba vurulaca ı hususu ile ba vuru sürelerinin belirtilmemi olması halinde davanın süresinde açılmadı ından söz edilemeyece i ve i esasının incelenmesi gerekti i yönünde giderilmesine, 27/01/2021 tarihinde oybirli iyle kesin olarak karar verildi.

Danı tay

Ba kanvekili	4.Daire Ba kanı	7.Daire Ba kanı	9.Daire Ba kanı	3.Daire Ba kanı
Mahmut	Enver	H. Ümit	Abdurrahman	Hanifi
VURAL	KAYA	AKSOY	GENÇBAY	DO AN

3.Daire Üyesi	9.Daire Üyesi	3.Daire Üyesi	4.Daire Üyesi	7.Daire Üyesi
Eren	Seyfullah	Nizamettin	Yusuf	Abdullah
SONBAY	YILDIZTEK N	KALAMAN	B N C	ARTUNÇ

T.C.
DANI TAY
VERG DAVA DA RELER KURULU
Esas No : 2020/11
Karar No : 2021/1

4.Daire Üyesi	7.Daire Üyesi	4.Daire Üyesi	9.Daire Üyesi	3.Daire Üyesi
Mehmet Ali	aziye	ahnaz	Battal	Abdurrahman
GÜMÜ	FIRAT C VELEK	GEREK	Ö ÜT	MADAN

7.Daire Üyesi
Munise
KABAKULAK

9.Daire Üyesi
Tekin
YALIM